

'Je lichaam is de kast waar het geluid wordt gevormd'

Een prachtig plekje naast Caecilia

(Noord Hollands Dagblad 18-11-2011)

Door Sara Min

Limmen – **Jan Rijs (78) uit Limmen zingt al zestig jaar lang in het Corneliuskoor van de katholieke kerk in Limmen. Daarom wordt hij komende zondag in het zonnetje gezet.**

De liefde voor muziek werd Jan Rijs al vroeg mee gegeven. Op zijn vaders schoot luisterde hij al ademloos naar de grote zangers van de opera. De teksten waren in het Duits, Italiaans en soms Engels, allemaal talen die vader en zoon Rijs niet beheersten. Maar daar ging het ook helemaal niet om. De klanken en geluiden, die vonden vader en zoon zo prachtig. "Mijn vader stroopte dan tijdens het luisteren zijn overhemd op", vertelt Jan Rijs, en liet het kippenveld zien die op zijn armen stond. Zo mooi vond hij de muziek. Ik was zes jaar toen ik ook kippenveld van muziek kreeg en sindsdien loopt de muziek als een rode draad door mijn leven."

Die liefde voor de klank, het geluid en het techniek van het zingen zijn altijd gebleven. "Je lichaam is de kast waar het geluid wordt gevormd", zegt Rijs stralend. "Vergelijk het maar met een viool. De streling over de snaren maken weinig tot geen geluid, maar doordat de trillingen op een bepaalde manier in de kast weerkaatsen, krijg je geluid van een viool. Hetzelfde geldt voor je stem. De stembanden zijn maar heel klein, een paar centimeter, maar door de weerkaatsing in je lijf klinkt je stem groot en vol. Ik vind zangtechniek zo mooi, ik kan er de hele dag wel over praten."

Het was de liefde voor de muziek die Jan Rijs aan de kerk bindt. Op zeventienjarige leeftijd werd hij aspirant-lid van het koor en een jaar later was hij volledig lid. Onder het mom 'wat maakt het uit of je beneden of boven in de kerk zit', zingt Rijs sindsdien bijna iedere zondag in de kerk.

"Het zingen houdt je vitaal", zegt Jan Rijs. "En om je stem te onderhouden, moet je gezond leven. Ik was een jaar of twintig toen ik van mijn zangleraar Bob Brusckke een streng dieet mee kreeg: Ik mocht geen borreltjes meer drinken op de Limmer kermis, niet roken en geen kruidig voedsel eten. Maar dan beloofde hij mij het volgende: 'Als je vijftig jaar lang in het koor zingt, is er een plaatsje voor jou gereserveerd in de hemel. Maar als je het zestig jaar volhoudt dan zit je naast Cecilia, de beschermheilige van ons koor.' Brusckke leeft niet meer, maar hij zou apetrots zijn als hij ziet dat ik nu al zestig jaar bij het koor zit."

Jan Rijs voor het orgel waar hij al jarenlang de zangpartijen oefent.

Corneliuskerk viert jubileum dirigent Rijs

Van onze medewerker

(Noord Hollands Dagblad 28-03-2003)

Limmen – **Jubileren betekent meestal feestvieren. Merkwaardig genoeg mag Peter Rijs de feestelijke kantjes van zijn musikantenjubileum zelf gestalten gaan geven. Zondag wordt het heuglijke feit herdacht dat hij veertig jaar als musicus aan de Limmense Corneliuskerk is verbonden. Dat zal gepaard gaan met een luisterrijk feestprogramma. De muzikale eindregie van het geheel werd in dit geval aan de jubilaris persoonlijk toevertrouwd.**

Rijs is 56 jaar. Een klein rekensommetje levert dus op dat hij als broekie van zestien zijn eerste muzikale hand- en spandiensten verleende aan de parochiegemeenschap. Muziek is duidelijk zijn lust en zijn leven. Het ziet er voorlopig dan ook niet naar uit dat hij de fakkel aan een opvolger over zal dragen. Zeker door de zingende Cornelius-schare wordt dat voornemen van de jubilaris bijzonder op prijs gesteld. Zijn muzikale verbintenis houdt in dat hij als organist-dirigent muzikale invulling geeft aan de liturgische vieringen in de Corneliuskerk. Rijs voelt er

Organist-dirigent Peter Rijs in actie met zijn Corneliuskoor.

niets voor om de feestelijkheden zondag alleen maar vanuit zijn versierde stoel te mogen beleven. In het rechter transept van de kerk is hij druk bezig om zelf de laatste muzikale details van de viering en het feestprogramma ter hand te nemen.

Samen met het Corneliuskoor en zijn hammond-orgel wijdt Rijs zich aan een doorlooptrepitatie. Daarbij worden onder meer de Missa Brevis van Michael Haydn en het Laudate Dominum van Mozart 'net zo lang doorgelopen tot het niet meer fout gaat'. Rijs zegt precies waar het op staat wanneer klimpartijtjes op de toonladder nog incidentele verstappingen opleveren.

De dirigent bezigt geen Italiaans vakjargon voor zijn Limmense koorleden. Hij beperkt zich slechts tot een 'Pas op, hier gaat het over naar allegro'. Verder geeft hij in vriendelijk Nederlands te verstaan dat ritmische of tonale onzuiverheden hem door merg en been gaan. Zo wordt het Agnus Dei even onderbroken door de licht vermanende kanttekening 'Hier zit het niet lekker hè'.

Het Corneliuskoor wordt doortastend in conditie gebracht voor de concertuitvoering die zondagmiddag opgeluisterd wordt door vocale en instrumentale solisten. Sopraan Karin ten Cate brengt dan onder meer Bach en Mozart ten gehoren en Jos Ruiters blaast enkele klarinetpartijen. Uiteraard zal ook orgelmuziek aan het feestprogramma niet ontbreken. Daarvoor hebben de jubilaris zelf en zijn leermeester Kees Bornewasser zich al aangemeld.

Beatmissen

Het jubileum van Rijs houdt in dat er ook even teruggesprepen moet worden naar zijn muzikale voorgeschiedenis. De feesteling zelf is hiervoor de beste woordvoerder. Rijs: "Muziek loopt als een rode draad door mijn leven. Ik kon al redelijk overweg met de piano toen het kerkbestuur in 1963 een beroep deed op mijn eventuele kwaliteiten als begeleidend organist." Het Vaticaans concilie had inmiddels opgeleverd dat de traditie van gregoriaanse kerkmuziek geleidelijk aan gecombineerd moest worden met een meer eigentijdse liturgie. Rijs: "Beatmissen en gezangen in de volkstaal verrijkten het kerkelijk repertoire. Dat leidde tot de noodzaak om ook een meer gedifferentieerde structuur van ons vocaal bezettingsapparaat te verwezenlijken."

"De Corneliuskerk beschikt inmiddels over een liturgisch koor en een gemengd koor. Beide ensembles worden incidenteel samengevoegd tot het Corneliuskoor dat hoogtijdagen op komt luisteren. Bovendien kunnen uit het zangersbestand nog een apart dames- of herenkoor worden gerecruteerd. De dames stellen zich meestal garant om rouwtjes en trouwtjes muzikaal te omlijsten."

Professioneel

Alle samenstellingen van het vocale apparaat worden vanaf 1967 door de jubilaris geleid. Het duurzame verbond met de Corneliuskerk stimuleerde hem om zijn muzikaliteit op professioneel niveau te brengen. Rijs specialiseerde zich in het orgelspel bij Kees Bornewasser en volgde een conservatoriumopleiding om zijn muzikale veelzijdigheid tot in de puntjes af te ronden.

Aanvankelijk combineerde Rijs zijn muzikale bezigheden nog met een parttime kantoorbaan. Zijn specialisatie als organist en zijn bekwaamheden als docent muziekpedagogiek bezorgden hem uiteindelijk een docentschap aan de conservatoria van Alkmaar en Enschede. De Corneliuskerk in Limmen beschouwt hij echter als de muzikale bakermat die hij altijd trouw zal blijven.

Zondag om tien uur worden de musicerende jubilaris en zijn Corneliuskoor in een Woord- en Communieviering bijgestaan door sopraan Karin ten Cate. Aansluitend kan Peter Rijs gefeliciteerd worden tijdens een receptie in De Burgerij. Het feestconcert in de Corneliuskerk begint 's middags om drie uur en is vrij toegankelijk voor belangstellenden.